

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. П'ЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕрген 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

РУЗВЕЛТ РАДИТЬ РОБІТНИЧИМ ЮНІЯМ ОБЕДНАТИСЯ

ГЮСТОН (Тексас). — Президент Рузвельт вистав на річну конвенцію Американської Федерації Праці лист з поздоровленням, в котрім радить провідникам посварених фракцій робітничого юніюного руху обєднатися.

Він каже, що розбиття й взаємна боротьба мусить ослабити престиж робітничих організацій та викликати реакцію, яка пошкодить передовсім самим робітникам.

Грін, президент Федерації Праці, зараз заявив, що він готов погодитися з Комітетом Промислової Організації, але Джан Луїс йому не дає.

ПОГОДИЛИСЯ В АВТОМОБІЛЬНИЙ ЮНІ.

ВАШИНГТОН. — Фракційна боротьба в рамках автомобільної юнії покінчилася врешті полагодою, коли президія юнії згодилася прийняти назад 4 прогнаних урядників юнії.

Посередниками були Сідні Гілмен і Філіп Морей, віцепрезидент Комітету Промислової Організації.

РАДИТЬ БІЗНЕСОВІ МЕНШЕ „ПОБРЕНЬКУВАТИ ШАБЛЕЮ“.

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — Речник президента заявив газетярм, що, на думку президента, американські бізнесмени повинні витягнути собі з європейської політичної ситуації таку науку, що бізнесові порадо якнайменше побренькувати шаблею, а зате якнайбільше кооперувати з урядом.

ЩЕ НЕ МАЄ.

ГАЙД ПАРК (Нью Йорк). — З огляду на те, що деякі біржовики вже почали спекулювати на заповіджену американським урядом міждержавну конференцію для загального роззброєння, що її має скликати президент Рузвельт, президент заявив, що він ще не має ніякого дефінітивного плану такої конференції, а промова Велеса, заступника секретаря стейту, в цій справі це лише загальна виява ставовища.

ЗАКИДАЄ ІТАЛІЇ ВЕДЕННЯ ФАШИСТИВСЬКОЇ ПРОПАГАНДИ В АМЕРИЦІ.

ВАШИНГТОН. — Джіріамо Валенті, президент Італійського Антифашистського Комітету, заявив перед конгресовим комітетом для розсліду „неамериканських акцій“, що італійський уряд веде через своїх консульських урядників в Америці фашистську пропаганду та будує тут фашистську організацію.

Свідок заявив, що фашистську пропаганду ведеться в італійських школах в Америці під покришкою навчання італійської мови. Всі італійські щоденники в Америці знаходяться під диктатом фашистських агентів. Італійські консули не вагаються вживати страшення італійських імгрантів переслідуваннями їх родин і знайомих в Італії на випадок, як імгранти не сповнять волі фашистського уряду. В книжках італійських шкіл в Америці величається Мусолінія за те, що, мовляв, він відродив Італію. В Америці збираю міліоновий фонд буцімто на працю Червоного Хреста в Етіопії, а на ділі на піддержку воєнної кампанії проти Етіопії. Зорганізовані в Америці італійські фашисти, говорив свідок, служать громилами проти людей, що не симпатизують з фашизмом.

СЕНЗАЦІЙНИЙ РОЗСЛІД ПУБЛИЧНИХ УРЯДНИКІВ.

БРУКЛИН (Нью Йорк). — Вільям Герлендс, комісар інвестицій, вислав до 1,402 фінансових інституцій приказ подати йому всі реєстри, що відносяться до приватних справ окружного прокуратора Вільяма Гігена та кожного члена його штабу.

Комісар заповідає, що такий розсліду зробить щодо кожного урядника, зайнятого виконанням закону в цьому повіті.

ПЕРУ Й ЕКВАДОР ЗІРВАЛИ ПЕРЕГОВОРІ.

ВАШИНГТОН. — Спеціальні делегації південноамериканських республік Еквадору й Перу, що від двох років пробували тут поладити спори цих держав за границю, зірвали дальші переговори.

Уряди будуть пробувати навязати нові переговори через свої міністерства заграничних справ.

НЕ ЗНАЙШЛИ ВІДКРИТОЇ ЗЕМЛІ.

НІОАРК (Нью Джерзі). — До цього порту приїхала виправа Мекіґрегора до північного бігуна. Члени виправи запевняють, що в підбігуновій околиці нема землі, котру відкрив віцеадмірал Пірі підчас своєї виправи і назвав Підбігуновим Краєм Крокера (Арктик Крокерленд). Виправа перебувала в підбігунових околицях 15 місяців.

ПОТРІБНО НЕГАЙНОЇ ГРОШЕВОЇ ПОМОЧИ ДЛЯ ЗАКАРПАТТЯ!

Обєднання Українських Організацій в Америці одержало від закарпатських українців заклик допомогти їм морально й матеріально в їх теперішній важкій боротьбі за свої права.

Закарпатська Україна, зuboжіла через воєнне лихоліття і повоєнні злидні, не може сама роздобути настільки фондів, щоб належно обороняти свої права. Тому вона й відкликається до нас, заморських українців, по заповогу для її змагань.

Це перший раз в історії нашої імїграції закарпатські українці відносяться до нас по таку поміч. Боротьбу, яку вони ведуть 18 років за свої національні й соціальні права, вели власними засобами. Тепер вимоги на їх сили великі. Тому ми повинні дати їм негайну поміч.

Жертви просимо присилати на адресу Обєднання.

ОБЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В АМЕРИЦІ.

ТЕЛЕГРАМИ ОБЄДНАННЯ ДО УРЯДІВ АМЕРИКИ, АНГЛІЇ, ФРАНЦІЇ, НІМЕЧЧИНИ Й ІТАЛІЇ.

New York, Sept. 23. 38.

Whereas 750,000 Ukrainians living in that portion of Czechoslovakia known as Subcarpathian Ukraine, or Ruthenia, were and are oppressed and even denied their rights guaranteed by treaties, we, Americans of Ukrainian descent, most strongly urge your Excellency to use your good offices to secure for Ukrainians in Czechoslovakia the right of self-determination. We are convinced that only in this manner can the Czechoslovakian question be settled on a more just and permanent basis. We, Americans of Ukrainian descent, also strongly oppose summary annexation or apportionment of the aforementioned Ukrainian territory by or to any nation. We respectfully urge your Excellency to stress strongly in present and future negotiations toward a permanent peace in Europe, the necessity of establishing a free and independent Ukrainian State.

United Ukrainian Organizations of United States,

EMIL REVYUK, president.

DMYTRO HALYCHYN, secretary.

СМЕРТЬ П'ЯТОХ ДІТЕЙ У ПОЖАРІ.

Підчас пожежу дому Вилиса Беквита в Діп Рівер, Конетикот, згинули в пожежі його 5 дітей у віці від 18 місяців до 18 літ. Трупів дітей знайдено скулені вкупці в кутику на другому поверсі дому. Батько дітей, самий сильно попечений, не можучи врятувати їх з вогню, склав трое врятованих дітей в авто, розказав їм, як керувати автомобілем та казав їм їхати до сусідів, котрі потім залярмували пожежну сторожу. Дітей і батька відвезено до шпиталю, де батько помер з попечень.

ТРАГІЧНИЙ ВИПАДОК У КАБІНЕТІ РЕНТГЕНОЛЬОГА.

В рентгенологічній кабінеті лікаря д-ра Максиміліана Нойберґера в Коломій пересвілював лікар Марморрош пацієнта. При рентгенівських працях асистував студент медицини Вільгельм Рап. Через необережність наблизився він до апарату і доторкнувся проводів з сильним електричним струмом. Наслідок був трагічний: студент сильно крикнув і впав мертвий на землю. Всяка поміч була безуспішна.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“.

РОДИННА ТРАГЕДІЯ.

Кенет Меккіна, 28-літній робітник рафінерії нафти в Перт Амбоу, Нью Джерзі, що від довшого часу не жив з своєю 32-літньою жінкою, Геті, напав на неї в місцевому готелі, де вона працювала як послугачка, і вистрілом з револьвера покочив її так тяжко, що вона вмерла в шпиталі. Меккіна вистрілив і до себе, завдаючи собі легку рану, яку лікарі сподіваються виликувати.

БУДУТЬ УСУВАТИ НАДЗЕМНУ ЗАЛІЗНИЦЮ.

Міська комісія для перевозу в Нью Йорку видала рішення, що будова надземної залізниці на Шестій Евеї шкарадить місто та є небезпечною для автомобільного руху, і тому заявляється за її усунення. Меншість у комісії заявилося за задержання лінії. Залізничне підприємство постановило боротися з рішенням комісії судовою дорогою.

ЗЛОДІЙ ПІДЧАС КРАДІЖУ ЯБЛУК У САДІ ПОМЕР.

В Янові на Поліссі якийсь 17-літній хлопець закрався до саду Г. Микитчика, щоб накрасти яблук. В одній хвилині вийшов до саду власник саду. Злодій з мішком зірваних овочів зачав утікати, але спотикнувся й утратив свідомість. Притім кров ударила йому на мозок і він помер на місці.

РЕКОНСТРУКЦІЯ ЧЕСЬКОГО КАБІНЕТУ

ПРАГА. — Чеський кабінет міністрів переорганізувався з тою зміною, що влучено до нього трьох словацьких міністрів. Це домагання, в рішучій формі, поставила словацька народня партія, яка вивдигнула клич: „Словацьчина для словаків!“ Чехи поспішно згодилися прийняти тих міністрів, а також уділити повну автономію словакам, щоб у той спосіб запобігти дальшому внутрішньому розкладові чехословацької республіки. Проте словаки не є зовсім задоволені з цього, бо два прийняті словацькі міністри не були вибранцями словаків, але назначені чехами. Третій міністер, Сокол, зрезигнував і тим викликав у кабінеті нову кризу.

СЛОВАЦЬКИЙ ЛЕГІОН У ВІДНІ.

ВІДЕНЬ. — У Відні формується словацький легіон, якого завданням є відірвати Словацьчину від Чехословащини та підчинити її під німецьку опіку. Цей легіон подібний до того, що його створили були судетські німці перед відданням Судетів Німеччині.

ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

БЕРЛІН. — Німецька преса цілком перестала накидатися на чехів, а навіть слідно в ній приятні завваги на адресу чехів. Німці хвалять чехів, що в повному порядку і в повній дисципліні відступають перед німецькою армією. В газетах говориться також, що між чехами й німцями приїде незадовго до повної згоди і співпраці. Правдоподібно чехи навіть зрезигнують з плебісциту, а полагодають справу дальших територій мирно. Бо плебісцит готов знов розятрувати рани.

МАДЯРИ ХОЧУТЬ ЗАКАРПАТТЯ.

БУДАПЕШТ. — Мадярський уряд натискає на Чехословацьчину, щоб вона негайно віддала їй околиці, заселені мадярами, а також щоб відступила їй Закарпатську Україну. Мадярський уряд погрожує війною. Ціла мадярська армія стоїть вповні змобілізована. Покликано до військової служби всіх резервістів до 45 року життя.

МАДЯРІВ ПІДДЕРЖУЮТЬ ПОЛЯКИ.

ВАРШАВА. — Крім італійців піддержують мадярські домагання також поляки. Польська преса з радістю витає факт, що між Мадярщиною і Польшею приїде до спільних границь. У той спосіб, говорять поляки, відітнеться Румунію від Чехословацьчини, а тимсамим відпхається советський впливи від середущої Європи.

МОСКВА ЗРИВАЄ З ФРАНЦЕЮ.

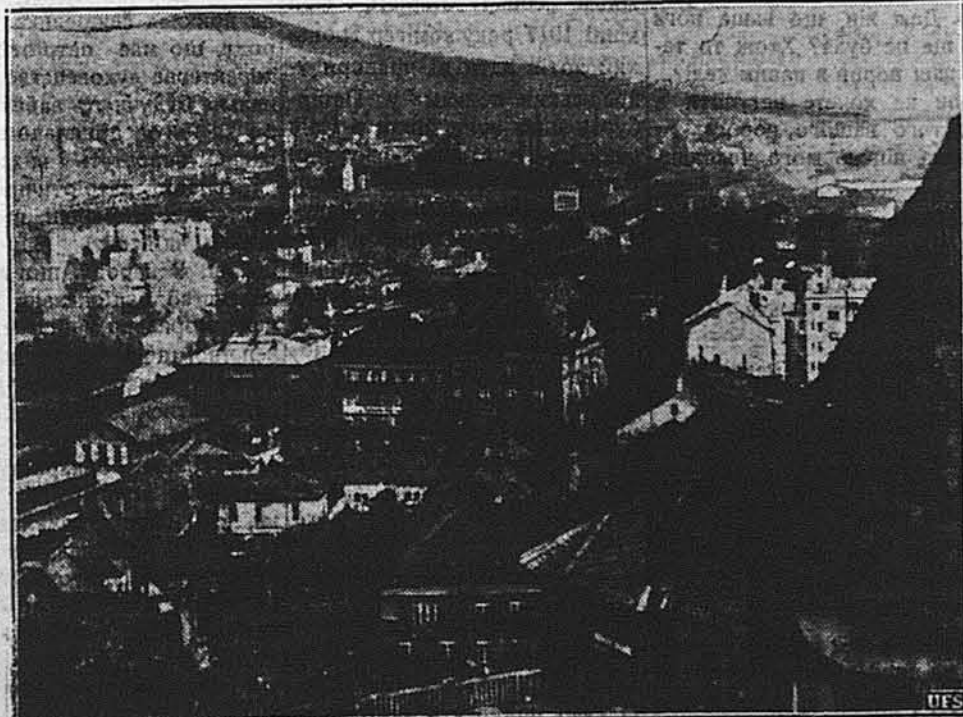
МОСКВА. — Москва далі гірко критикує догвор у Мінхені та говорить, що через те Гітлер, осягнув те, чого хотів, себто усаїтнів цілком Францію. Франція тепер не має ніяких приятелів, крім Англії. Таке їх писання пояснюють у міжнародних колах тим, що Совети уважають свій мілітарний союз з Францією скінченим.

У ФРАНЦІЇ ПІДДЕРЖУЮТЬ ПОЛІТИКУ ДАЛЯДІЄ.

ПАРИЖ. — Прем'єр Даладіє дістав у французьким парламенті величезною більшістю вотум довіри. Французькі політичні кола мало журяться тим, що Совети незадоволені та що погрожують зірванням мілітарного союзу. Навіть слідне задоволення з того. Уряд Даладіє поспішно працює, щоб довести до повного порозуміння з Італією, а також із Німеччиною. Вже ухвалено назначити до Італії амбасадора. Впродовж двох років Франція не мала свого амбасадора в Італії, бо амбасадор мусів би зголотися перед італійським королем, та затитулувати його „імператором“. А тою формальністю він признав би підбій Етіопії. Тепер Франція готова признати підбій Етіопії, а також довести до вирівняння непорозумін на Середземнім морю і в Еспанії. Посередником у тім зближенні є англійський амбасадор у Римі, лорд Перт, той сам, що довів до порозуміння з Англією й Італією.

ЧЕЙМБЕРЛІН ДІСТАЄ ПІДДЕРЖКУ.

ЛОНДОН. — Хоч політика Чеймберліна стрінула гостру критику в парламенті, то проте передбачають, що він остаточно дістане величезну підтримку. Знаменне те, що в палаті лордів виголосив промову лорд Болдвин, попередній прем'єр, і вповні піддержав Чеймберліна. Притім він додав, що вповні піддержує думку Чеймберліна, що Англія мусить далі поспішно збрітись, а навіть повинна на військовий лад зорганізувати приватний промисл.

ПІД ПОЛЬСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ.

Місто Тешин, що донедавна було під Чехословацьчиною, цими днями заняли польські війська. Коли Польща загрозила Чехословацьчині, котра була в клопоті з Німеччиною, що вона захопить Тешин силою, якщо Чехословацьчина не віддасть його добровільно, Чехословацьчина зреклася міста і його округи.

"СВОБОДА" (LIBERTY)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
by the Ukrainian Press and Book Company, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Тел. „Свободи“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016.
4-0807.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ТРЕБА НЕГАЙНОЇ АКЦІЇ

Дальші донесення з Європи нарешті розкривають нові тайні коншахти, що ведуться довкола Чехословаччини. Ні преса ні радіо не дають їм належного розголосу, бо вони не мають у собі таких драматичних ознак, які мали недавні події з боротьби Німеччини й Чехословаччини, і не мають таких широким можливостям. Однак ці події можуть легко скропитися на українському народові, і тому нам треба за ними пильно слідити.

Передовсім приходить вістка з Будапешту, столиці Мадярщини, що мадярський уряд сподівається, що італійський диктатор Мусоліні підтримить домагання мадярського уряду до Чехословаччини віддати Мадярщині „руські“ і словацькі території Чехословаччини. Мовляв, мадярському уряду треба цих територій на те, щоб мати спільну границю з Польщею, а цього треба для створення солідного протисовітського блоку від Балтійського до Чорного моря.

Який інтерес у тому має Мадярщина, це кожному ясно. Який інтерес у цьому мала би Польща, теж можна догадатися: їй дуже невигідно, що український народ під іншою владою має хочби трохи кращу долю. Якби так Мадярщина забрала закарпатських українців, то це вже була б для Польщі гарантія, що з боку закарпатських українців не прийде нікому в Україні ніяка підтримка, ні навіть заохота.

Отже справа не йде зовсім про антисовітський блок. Антисовітський блок це тільки параван, яким Мадярщина й Польща хочуть закрити свої конспірації проти закарпатських українців. І Мусоліні теж не йде про ніякий антисовітський блок. За всякою правдоподібністю, це не блок проти совітів, але блок проти Німеччини, забороло проти дальшого посунування німецьких впливів на схід, — нова політика Італії, що сильно скріпилася від останньої перемоги Німеччини в Чехії.

Як воно не було б, ці нові коншахти можуть легко скінчитися тим, що Мадярщина й Польща, та ще може й Італія, пошлють собі кожух з української шкіри.

Притому Мадярщина домагається віддання Закарпатської України, негайно, без вирішення міждержавної комісії й без голосування населення. Це показує, що коли українці мають щось у тій справі робити, то вони мусять діяти скоро, щоб не сталося з Закарпатською Україною таке, як сталося з Чехословаччиною: американські чеські й словацькі організації в Нью Йорку зібрали демонстрацію проти окупації судетських країв аж на той день, котрий був визначений на виконання окупації.

„МИ ГОРДИ З ГЕРОЙСЬКОЇ МИНУЛОСТІ РОСІЙСЬКОГО НАРОДУ“

В петербурзькому музеї „Ермітаж“, заложеному царицею Катериною II у 18 столітті, відкрито недавно виставу під гаслом: „Военна минулість російського народу“. Петербурзька „Красная газета“, описуючи виставу, робить такий висновок: „Червона армія разом з робітниками“ Союзу шанує традиції чудових російських воїнів, які в боротьбі за незалежність батьківщини покрили свою зброю вічною славою“.

З погляду демократичного і загально - людського не можна мати закидів проти такої вистави, яка показує боротьбу народу за свободу й самостійність. Також „большевицький папа“ — Ленін — відрізняє два роди воєн: війну імперіалістичну, що приводить слабші народи під панування сильних, і війну визвольну, як оборону поневолених народів проти гнобителів. З опису петербурзької вистави видно, що совітська влада „розширила“ поняття оборони батьківщини так далеко, що втиснула у виставу всі війни, ведені московською державою від початку 17-го віку. Ці війни тепер названо оборонними війнами, боротьбою за свободу московського народу. Тому то війни проти Московщини теперішні володарі в Кремлі називають „інтервенціями“, а ворогів Московщини — „інтервентами“.

Як же було в дійсності? Про війну, ведену на території Московщини на початку 17 століття проти шведів, поляків, донських та українських козаків, можна сказати, що це була оборона московського народу проти чужинців. Як відомо, ця війна завершилася вибором нового царя Михайла Романова 1613 року. Нова династія Романових не обмежилася обороною Московщини, але почала ширити границі своєї держави воєнними засобами і коштом сусідніх народів. Уже 1667 року Москва й Польща поділили між собою Україну по лінії Дніпра. Московське і польське військо помагає собі взаємно проти українського народу, що хотів вирватися на волю. Проти „християнських“ володарів — царя москов-

ського та короля польського — український гетьман Петро Дорошенко звертався до Туреччини і до кримського хана по допомогу. Очевидно, це, з погляду Москви і Польщі, була „інтервенція“, але з погляду українського це була боротьба за свободу. І так на кожнім кроці бачимо, що московська „правда“ стає з нашою поглядом неправдою. Приміром таке: московський цар Петро I. почав 1700 року війну проти Швеції, в союзі з Польщею та Данією. Не шведи були нападниками; вони оборонялися. А що мали доброго військо, то на початку війни побили московське військо, данців, поляків і саксонців. 1708 року шведський геройський король Карло XII, вирушив на Москву, щоб пократи царя Петра, але мусів через недостачу поживи повернутися в Україну, бо від українського народу сподівався для себе допомоги. Гетьман Мазепа вступив у союз із шведською владою, щоб вигнати московську владу з України. Само собою, петербурзька вистава підносить до неба царя Петра, переможця під Полтавою, шведів називає „інтервентами“, а українців агентами чужоземного імперіалізму. Про долю поневоленого українського народу під владою московських царів Москва мовчить, бо теперішня Москва йде слідами царів. Майже ціле 18-те століття московські царі вели війни. Не були це війни за „незалежність батьківщини“, а за панування над іншими народами. Совітська вистава показує, наприклад, реліквію бою під Куперсдорфом (р. 1759) в Пруссії з Фридрихом II. Примха цариці Єлисавети пігнала московських воїнів у той бій, а через два роки примха іншого царя, Петра III, зробила Московщину союзницею Пруссії. Чи це була „оборона батьківщини“? І чи можна бути гордим з такої „воєнної слави“, коли нарід не знав, за що і пощо його посилали на смерть деспотичні володарі?

Совітська преса жалкує, що на виставі мало реліквій від походів генерала Суворова. Це той Суворов, що взяв бием Варшаву, коли поляки спротивилися поділові їхньої держави між Росією та Пруссією. Чи ця війна і війни московських царів проти великої французької революції були боротьбою за волю московського народу? Нема сумніву, що в „Ермітажі“ показують тепер також і запорозькі прапори, взяті московським військом підчас руйни Січі 1775 року.

Дійсно, большевизм переживає „собоу старість“. Прикінці 1917 року комісар Троцький хотів дати ці прапори українським полкам у Петербурзі, щоб вони йшли в Київ воювати проти „буржуазної Центральної Ради під прапорами революційного Запорозжя. Тепер запорозжці в очах московських диктаторів „ізмєніки“, як були колись „разбойниками і ворами“ для російських царів. Їхні прапори прикрашають торжество перемоги, котрий уже й не силкується свої насильства над поневоленими народами відганяти в якусь там „ідеологію“.

С. Т.

Вимагання.

Пан Перце замовив собі в ресторані ковбасу з капусти. Келнер приносить замовлене. — Та ковбаса мені не подобається! — каже пан Перце. — Чому, прошу пана? — Бо оба кінці дуже близько себе.

МІЖ ПАПОЮ І ГАРІБАЛЬДІЄМ

(З мого римського щоденника).

Славнозвісний роман Золі, присвячений Римові (він так і називається „Рим“), починається від того, що його головний герой, приїхавши до Вічного Міста, вибирається, не гаючи ні хвилини, на Янікульський горб, щоб з нього обняти зором мальовниче море бездахових будинків та безчисленних бань.

Бо краєвид, що відкривається з Янікульського горба, це дійсно один з найкращих у Римі. Видно не тільки увесь королівський Рим із червоною Квіриналом, резиденцією короля, та білосніжною оазією пам'ятника Віктора Емануеля, біля якого — у Венеційській палаті — працює дуче, але й далека смуга Сабінських та Альбанських гір, що обляють римську кампанію, колись сучасної європейської цивілізації. Це — на один бік. А якщо відійдеш яку сотку кроків у другий бік, відкривається величезна гора бані св. Петра, що в ній нестерпимий Мікель Анджело зеднав велич пантеону з розмахом базиліки Масенції.

І тут же на самому горбку стоїть прегарний пам'ятник Гарібальді. Іздем на коні. По обидвох боках від нього, здвож алей, попід пальмами, висувалися білі погруддя найвишніших гарібальдійців, а трохи далі в напрямку до св. Петра очайдівна Анїта, притиснувшись до грудей немовля, скаче стрімголов з пістолем в руці до свого чоловіка.

Прегарне місце! Чарівні краєвиди! Повчальні пам'ятки! І тут же, поміж височезними піниями, на похилисті, що веде до Ватикану, за закрутом дороги, що веде до Гарібальді, знайшла собі місце українська папська колегія св. Йоасафа — чудовий будинок з прегарною каплицею, що могла би бути церквою, з широкими світлим коридорами, де виставлено справжню галерею української церковної архітектури, з широкими зручними мармуровими сходами, з прегарними терасами, звідки відкривається краєвид на всі чотири сторони світу білого, і з якою соткою затішних кімнат, де українські семінаристи вчать філософії й теології.

Не раз, вагаючи в душі різні фактори українського відродження, спинався я думкою перед високою брамою колегії: як заважить вона на долі українського народу? Роля духовенства в житті кожного народу дуже велика. В житті народу поневоленого вона впрямь величезна. Ніхто не стоїть так близько до народу, як священник. Нічий приклад не ділає так сильно — додатньо чи відємно — на нарід як приклад священника. У народу, що має патріотичне й характерне духовенство, національна будучність забезпечена, бо за його прикладом і навчанням виростають і виховуються міліони патріотичних і характерних громадян, що зрештою здійснюють національні ідеали. У народу, що має духовенство національно скалічене, морально упідлене, духовенство, що залишає свій поневолений народ, щоб підслужуватися його панам і вишискувачам, у такого народу (наше Закарпаття, не зважаючи на щастиві винятки, найкращий приклад!) на шляху до національного відродження й остаточної перемоги таке духовенство — найтяжчий тягар і найстрашніше лихо.

В тих рідких зустрічах, що випадали на мою долю підчас прогулювань на Янікульський горб, де іноді можна зустріти наших семінаристів у синіх жупанах із жовтих лоясах, любих серцю національним

барвах, нераз переконався, що в тих грудях бється гаряче українське серце. Але мимоволі думалося: А чи не народжується в тому серці сумнів і роздвоєння? Чи часом національне почуття не йде там у розріз з наказами вищої духовної влади, що відірвала лемків від рідного пня, що віддала полякам унійні добра, що пройшла мовчанкою останні жахливі переслідування під Польщею, що обійшла мовчанкою палення й руйнування українських православних церков, яке викликало мужній і прегарний пастирський лист митрополита Шептицького? Так, такі сумніви мусіли існувати. Такі сумніви мусіли підгризати молоду душу, що так тяжко йде на компроміси з голосом свого сумління. Такі сумніви мусіли породжувати в не одній душі важку трагедію, що для деяких могла бути й моральною катастрофою.

Бо ніби приходилося вибирати: чи йти з Гарібальдієм проти Риму, чи з Ватиканом проти Гарібальдія, проти ідеї соборності нації, проти ідеї національного відродження й національної величі? І одночасно мусіла ще інша думка сверлувати мозок: Але чому тільки для нас ця дилема? Чому вона не існує для поляків? Чому вона не існує — хоча колись існувала — для італійців? Чому вона зрештою не існує для самого Ватикану, що — після довгого досвіду — признає зрештою, що такі Гарібальді мав рацію, і що соборність Італії мусіла виникнути й існувати, навіть наперекір Ватиканові?

Не знаю, як і в який спосіб але Ватикан, признавши рацію Гарібальдієві, починає поводити признавати рацію й українцям і намагається усунути оті сумніви, що могли розісти молоді душі будучих духовних пастрів.

Дня 22 вересня ц. р. папа прийняв на спеціальній авдієнції вихованців української колегії й виголосив до них промову, що була ствердженням ідеї української соборності та необхідності українського патріотизму. Сама авдієнція бу-

ла зв'язана з ювілейними святами охрещення Русі, що проти них поляки протестували у Ватикані, представляючи їх як звичайний вияв „українського антидержавного націоналізму“. Та на цей раз їх протести не тільки не мали позитивного наслідку, але навпаки, дали привід папі висловитися прилюдно і в найбільш урочистий спосіб, що він (цитую за „Осерваторе Романо“ з 23. IX. 1938) „хотів би робити все можливе й найкраще для його улюблених вихованців Української Колегії, до яких постійно лине його думка, і з особливою прихильністю звертається тепер з нагоди ювілею охрещення їх народу та їх і його (себто і папи. — Е. О.) великого святого Володимира. Його святості припала до серця ця думка (ювілею охрещення. — Е. О.), бо він бачає в повному світі їх почитання владність до їх великого монарха за його дарунок віри, дарунок охрещення, що Боже Провидіння визначило великому українському народові... І справді, додає іще папа, що було б їхньою країною, з їхнім народом, і з усіми народами, колиб вони не прийняли були світла охрещення? При цьому страшно подумати! Дійсно, страшно подумати! Бо коли бачимо, з якою лютю переслідують українців, православних християн, у католицькій Польщі, то можна собі уявити, як би заходилися колом тих українців, колиб вони досі залишалися поганями. Але дякувати Богові, українці — такі християни! І їх великий святий Володимир — одночасно й папський святий, і тому не вимагає ніякого навернення! І потім папа говорив іще про патріотизм, зазначаючи, що „справедливий і здоровий патріотизм — це обов'язок: справедливий, дозволений, невідмінний“.

Так, невідмінний! Але цікаво відмітити, що вага й сенсація цього визнання невідмінності патріотичного обов'язку полягає тільки в тому, що воно походить від папи і звернене до українських семінаристів. Інакше на нього ніхто не звернув би уваги — таке воно банальне і всім відоме. Але в цьому випадку воно — сенсація!...

Евген Онацький, Рим.

ЯК ПОВСТАВАЛА МОСКВОФІЛЬСЬКА ПАРТІЯ У ГАЛИЧИНІ

Прийми еміграції галичан на Холмщині 1865—1867 р.

(2)

Видно, що архітектура була колись усюди однакова на всьому просторі української землі. У містечку Раві поступив я до священника Паславського й уперше почув природно українську говірку, вживану не для забавки — від самого священника, його жінки та дочки. П'ятдесят верст від Львова починають показуватися у стороні від гостинні відноги Карпат, дуже подібні до київських гір, а 15 верст від Львова приходиться переїздити ті гори, що за ними заховався Львів. Львів лежить поміж високими горами, у кітловині, тому його околиці багатові гарніші, як він сам, а радше сказати, в них і вся краса. Простором Львів завбільшки як Житомир, лише далеко тісніше забудований. В середині міста старі церкви: Успенська і Миколаївська, а св. Юр, митрополічна катедрна, накраю, на високій горі, звідки видно весь Львів.

Як я приїхав до Львова — передвечором, то не мав куди йти, як до українського театру. Давали моралізаторський пєсу „Підгір'яни“, якої сюжет із життя карпатських українців. Написав цю пєсу священник, музику уложив священник, у театрі усюди вид-

но було священників. Я прийшов ще перед виставою. Гра-ла прегарна полкова музика, зложена з чехів. Нараз відчиняються двері, входить якийсь священник у папайїшці, яку Данило Максимович С. надягає на свої іменини. Всес нарід у став і віддав йому поклані; за ним другий священник, старий-престарий, ледви ступав, згорбившись і опираючись на палицю. Питаю сусідів: Хто це? — відповідають: митрополит Литвинювич і перемиський єпископ Полянський. Піднялася завіса і на сцені появилася багата зодягнена й дуже гарна дівчина. Що сказали у нас на таке? А тут нічого: це звичайна річ і нікого не дивує, що владыки в театрі. На сцені грають по українськи, каваліри з дамами перешіптуються і компліменти сплять також по українськи і ніхто не дорікає ім сепаратизмом, забавками, чудаштвом і т. д. Тут справді чуєш, що українська мова не забавка або чудаштво, лиш одинок природна мова, бо говорити по німеськи або по польськи було би справді дивно. Сидів я в театрі один, не мав нікого знайомого, та довго думав над тим винятковим явищем тут у

Вячеслав Будзиновський.

ПРАКТИК

(Оповідання).

2)

Півп'яні вхопили Яничка, щоб його занести до хати. Підіймили його і несли так зручно, що він з болю став ревіти нелюдськими голосами. Крик почули в хліві телята, куплені Яничком на зарі. З утіх позадирали хвости, стали підскакувати і радісно ричати.

— Ви чого так дурієте? — спитала корова, глянувши з докором на недосвідну молодь.

— Не чуєте, бабуню, що там сталося? — спитало одне теля. — Не чуєте, як той різник реве, бо йому зломали ногу? Його ніж вже не є нам небезпечний.

— Гей, ви дурні телята! Не розпускайте передчасно ваших піснів. Це тільки відволіка. Хіба ви не чули, що якась баба, Бог би її побив, побігла по складах кісток Дідика? Бодай той Дідик сам зломив собі ноги! Дідик прийде, нашою катові зложить кістки і за які три тижні чорт буде знов на ногах...

Корова стала наслухувати і знов промовила:

— То голос тої баби, що пішла була по Дідика. Ваше життя дістало ще одну днину продовжки. Баба не знайшла Дідика... Не велика користь з того. Нині не привела його баба, то завтра він сам зголоситься... Щоби йому руки покрутили, та щоб не міг полатати ноги різника!

Баба ввійшла в хату і сіла коло ліжка, на яким лежав різник.

— Я так задихалася, — промовила, важко сапаючи. — До Дідика далеко дорога...

— А чорт би вас побрав з вашою дихавицею! — крикнув різник, розбішений такою новиною. На вашу дихавицю я не цікавий. Я цікавий, чи ви балакали з Дідиком і чому він ще не прийшов.

— Я з Дідиком ще не балакала і не так скоро буду балакати, бо його нема вдома.

— То ви бодай жінкою переклали йому, щоб зараз до мене-прийшов?

— Я й жінкою не переказала йому...

— То ви самі його далі шукаєте?

— Я не шукала, бо знаю, де він.

— То ви хіба не ходили до нього, коли каже, що не бачили його?

— А деж би я до нього пішла! Моя нога ще не була там і до смерті не буде.

— Деж він, що ваша нога там ще не була? Хтож то такий ваш ворог в нашій селі? Як ви не хочете вступити в хату того вашого ворога, то я зараз пішла мого челядника.

— Дідик тепер не в нашій селі. Він...

— То він хіба в сусідній Ремезові у свого брата. Зараз пішло.

— Дідик не в Ремезові. Він в місті.

— І до міста недалеко. Як Прокіп сяде на коня і другого візьме для Дідика, то скоро привезе його.

— Ваш челядник Дідика не привезе, бо його до Дідика не впускає.

— Комуж там в місті, неначе мені на злість, поломали ноги, чи руки, щоб я не мав під рукою Дідика?

— Його не взяли до поломаних ніг, ані до поломаних рук. Його взяли до арешту...

(Дальше буде).

української мови, що зберегла повне право громадянства в одній лише невеличкій закутку широкої української землі, і дивно стало мені, що по всіх інших закутках її, а навіть у більш корінній українській землі що мову вважають і простою і грубою і смішною і навіть злочинною... Аж так перевернулася поняття у людей. Тим дивніше, що ці поняття з року на рік уходять між освічених людей. Про себе скажу, що коли я розмовляв по українськи з Кулішем і Білозерським, то мені було якось ніяково, неприродно, а у Львові не відчував нічого такого від початку до кінця. Дивні речі!

На другий день був я у митрополита Литвиновича. Мешкання його невелике, однак гарне. Його карита, кажуть, перша в Галичині, прислуга говорить по українськи. Він людина дуже розумна, моторна й оборотна. На мене дивився дуже недовіливо, хоч приймав мене дуже делікатно та з пошаною. Коли я вдруге був у нього, поведінка з мною зовсім інша — з такою ширістю, чуттям, що досі не можу забути його прощання до мною. Взяв мене обома руками за голову і, благословляючи, говорив: „Нехай вас Бог благословить, куди ви повернетесь, на всяке добре діло! Нехай вам Бог нагородить, що й нас бідних не забуваєте. (перед прощанням була мова про купно в них книжок, що дає значну поміч їх Ставропигії, і про передплату „Неділі“, що без того була би перестала виходити) та й для моїх одноплеменників трудиться і вириваєте їх із зубів отих проклятих ляхів“. Сойм викликав у нього рішучу переміну; досі йому дорікали прихильністю до польонізму й католицизму; тепер він показався зовсім іншим: українці захоплені — і я вірю, що не даром. З огляду на небезпеку Литвинович станув на чолі українців і почав розпалювати боротьбу проти поляків, яких і передо мною лаяв, на чім світ стоїть.

Був я кілька разів у касині, себто в українських клубі в т. зв. „Руським Народнім Домі“. З таким написом пишеться в країнській частині міста 4-поверховий широкий дім, вбудований шорічними від 1848 р. складами усіх без винятку українців по одному лише крейцарові! Тут українська гімназія, вчительська семінарія (?), театр, касино та бібліотека. Зрана до вечора бувають тут усі українці, читають журнали та газети, грають у білярд і карти, розмовляють про всякі справи та рішення ріжні питання.

Був я п'ять разів і в соймі. Величезна зала з двома рядами вікон, з галереями з трьох боків. Лавки для послів парламенту — з ясеневих дерев, з м'якими, оббиваними плюшем подушками, на яких сидять двадцять звичайних селян у свитах і кожухах. Поруч Ковбасюка сидить граф Адам Потоцький. Для маршала є дуже багата естрада; він сидить на величавій золоченій кріслі та поважно стукає по порядку. То Саліга*) що в 1831 році втік із Росії, розумна, та поважна людина, однак з великим гонором. Зодягнений у контуні.

*) Саліга — з роду українців.

(Дальше буде).

ПОМАГАЙТЕ НИРКАМ негайно! Живайте зліз на скуру поміч! Як ваші нирки або міхур не функціонують правильно і мусите часто вставати вночі, маєте біль у ногах, синьо від очима, завороти й болі голови, як вам заплюхають суглоби або чуєте пекучі болі в сечових проходах, знайдіть скуру полешку, вживаючи Duff's Compound, Зільної Гербати ч. 66. Спробуйте її негайно! Купіть пачечку за 75 цнт. Почтова оплата додатково 10 цнт. Цитайте свого аптекаря або пишіть: S. Kyle Laboratories, 105 — 3rd Ave., New York City.

Заява про публичне становище, що його займає The Great Atlantic & Pacific Tea Company

Шановний Райт Петмен, конгресовий посол першого дистрикту в Тексасі, заповів, що він внесе в конгресі карний і розрізняльний податковий законопроект, отверто призначений на те, щоб ланцюгові крамниці усунути з бізнесу. В минулому п. Петмен досяг великих успіхів в ухваленні законодавством того, що він піддержував. Він доказав, що є дуже спосібним лоббістом і пропагатором своїх власних законопроектів. Тому зараз The Great Atlantic & Pacific Tea Company-і станує перед konieczністю рішитися на шлях чини відносно пропонованого законодавства — або не робити нічого і наразитися на правдоподібність ухвалення законопроекту та вслід за тим примусового розв'язання цього бізнесу, або взятися до активної кампанії в опозиції законопроекту.

При вирішенні цієї справи заслуговують на увагу інтереси кількох груп людей — заряду, 85,600 службовців компанії, споживчої публіки, мільйонів фермерів, що ви-творюють поживу для краю, і праці.

1. Інтереси заряду

Інтереси заряду можна би поминути як маловажні. The Great Atlantic & Pacific Tea Company-ію заряджують Джордж Л. Гартфорд і Джан А. Гартфорд згідно з постановою їх батька, Джорджа Гунтінгтона Гартфорда, основника бізнесу. Джордж Л. Гартфорд займається корінним (гросері) бізнесом уже 58 років, працюючи загально шість днів на тиждень, 52 тижні на рік увесь той час. Джан А. Гартфорд активно занятий у корінним бізнесі 50 років, працюючи загально шість днів на тиждень, 52 тижні на рік увесь той час. Очевидно, що оба ті чоловіки можуть уступити без особистої або фінансової недовідності і жити дуже вигідно, якщо ланцюгові крамниці були усунені з бізнесу. Виказ останнього календарного року показує, що з усіх грошей, приданих річно з бізнесу, Джордж Л. Гартфорд заплатив урядового податку 82 проценти; Джан А. Гартфорд заплатив урядового податку 83 проценти. А що оба брати не мають дітей, то всі гроші з їхніх прибутків будуть приділені до їх маєтностей, а на випадок їхньої смерті спадкоємні податки виносимуть правдоподібно дві третини цих нарослих прибутків, полишаючи приблизно 6 центів від долара як мотив на продовження собистої служби.

Отже з цього виходить ясно, що інтересів заряду нема потреби брати під розвагу, хоча й дійти до висновку.

2. Інтереси службовців

Однак інтереси службовців компанії — це справа великої ваги.

Є це просте подання факту, що службовці The Great Atlantic & Pacific Tea Company-і загально по всіх Злучених Державах дістають найвищу плату і мають найкоротші години праці з усіх службовців у корінним бізнесі, чи це буде крамниця ланцюгова чи індивідуального корінника (гросера). Багато з них присвятили працю цілого свого життя інтересам компанії.

Тому то заряд уважає своєю повинністю й обов'язком боронити інтересів тих 85,600 службовців проти такого законодавства, яке наміряє викинути їх усіх з роботи.

3. Інтереси споживача

Тому, що цей бізнес побудований за добровільним попертям мільйонів американських родин, ми мусимо взяти під розвагу їхні інтереси в цій справі. Мільйони жінок знають, яка гостра є теперішня проблема придбання поживи, вбрання й приміщення для себе, своїх чоловіків та своїх дітей з теперішнього їхнього приходу. Коли харчові ціни йдуть угору, то справа не лежить у тім, щоб платити більше за той самий харч. Вони не мають додаткових грошей на заплачення. Отже мусять купувати менше і їсти менше. Споживачі крамниць A & P розділили минулого року харчів на роздріб вартості \$881,700,000 з чистим зиском 1%.

Ці харчі розпродано загально по пересічній ціні від восьмох до десятих процентів нижчій від цін пересічного індивідуального корінника. Буквально, мільйони продажів виконано по цінах двадцять п'ять процентів нижчих від цін пересічного індивідуального корінника. Це зашадження всім до двадцять п'ять центів на доларі є важним чинником для тих мільйонів родин. Колиб вони не мали були спроможні купувати по тих нижчих цінах, то це просто означало, що в мільйонах домів треба би було обійтися без мяса ще один день у тиждень, їсти менше свіжих овочів і горюдини, дати зростаючій дитині одну фляшку молока менше на тиждень або поспирити масла, сира, курятини, яєць та багато інших найпоживніших харчів.

В останнім 10-літті в часі найбільшого зросту ланцюгових крамниць число індивідуальних торговців радше зросло, ніж змало. Ми твердимо, що в тім нема нічого неправильного, коли ці торговці ставлять вищу ціну, ніж ми. Вони мусять ставити такі ціни, щоб могли мати справедливий зиск. Пересічний корінник доставить на бажання харчі до дверей покупця, а в багатьох випадках деяким своїм покупцям боргує. Доставляювання харчів додому коштує гроші. Корінник мусить цей додатковий кошт дочислити до ціни купна. І боргування покупця має свої витрати, як от книговодство, поборгований капітал, боргові втрати. Отже нема нічого злого у вищій ціні індивідуального корінника, бо він сповняє таку прислугу, що усправедливляє його ціни.

Якщо деякі покупці можуть і згідні платити вищі ціни за корінний крам і мясо, бо хочуть брати на борг або бажать доставляти собі харчі до своїх домів, то цілком слушно, що вони повинні заплатити додаткову ціну за таку службу. Алеж мільйони родин у цім краю, котрих дохід є обмежений і котрі можуть мати кращу поживу і більшу скількість, бо згідні платити готівкою і нести свої пакунки додому самі, не повинні бути позбавлені цієї нагоди. Мільйони родин з обмеженим доходом можуть покористуватися теперішньою нормою життя лише тими ошадностями. Ці мільйони американських родин помагали нам створити великий бізнес, бо вони вірять, що ми зробили їм велику прислугу. Тому то компанія має повинність і обов'язок дбати про інтереси цих покупців.

4. Інтереси фермера

Всім мільйонів фермерських родин є zatrudнені у продукції харчів, споживаних американським народом. Отже всі фермерські доми в Америці, що обіймають четвертину всієї людности в Злучених Державах, мають безпосередній інтерес у методах розділу, якими ви-ставляється на ринок продукти їхньої праці і землі.

Приблизно 30% їхньої продукції закупувають ланцюгові крамниці; коло 70% індивідуальні корінники. Їх овочі, горюдину й інші харчі продають ланцюгові крамниці по цінах пересічно 8% до 10% дешевших ніж ціни багатьох корінників. Якщо фермер продає даний продукт обом за таку саму ціну, то індивідуальний корінник мусить жадати від своїх покупців вищої ціни, щоб покрити свої вищі кошти. Тому то 30% фермерських продуктів дістаються публіці по низьких цінах, а 70% цих продуктів — по вищих.

Якщо публіка не може спожити даного збору яблук, бараболі, ягід, чи якого іншого продукту по такій ціні, якої від неї жадать, тоді ці товари не рухаються з крамарських полиць; нагромаджується надвишка і фермер перекопується, що або він не може продати лишків свого збору, або мусить продати з діймаючою втратою. Дуже часто буває таке, що фермерові виходить буквально дешевше полишити свої яблук і бросковини на землі, щоб там зогнили, ніж платити за їх опакування і вивезу. Кожний фермерський економіст знає, що 10% надвишки не значить 10% менше зиску для фермера, але нераз менше ніж 20%.

Іншими словами, фермерською проблемою є продати свої продукти по ціні продукції, збільшеної справедливим зиском, і доставити їх публіці з можливо якнайменшими посередніми коштами й зисками. Отже ясна річ, що фермерові станеться несправедливість, коли хтось запропонує закон, який одним махом знищить 30% його розділової машинерії — а тих 30% це та частина, за яку він одержує бажану ціну, а яка дістається публіці дешевим коштом зприводу економічного розділу. Для фермера булоб таксамо несправедливо, колиб хто запропонував позбавити бізнесу тих індивідуальних корінних крамарів у краю, котрі розділяють 70% його виробництва. І ланцюгові харчові крамниці й індивідуальні продавці харчів виконують розділову функцію, важну для інтересів фермера. Якщо один з них перестане функціонувати, то фермер опинюється перед великанськими надвишками і жалюгідними втратами.

Цілі роки A & P мала до діла з фермерами як з продуцентами і споживачами. Ми почуваємо, що маємо безперечну повинність і обов'язок стати проти якоїнебудь законодавчої атаки їх найкращих інтересів.

5. Інтереси праці

Кожний бізнес у цілім краю має життєвий інтерес у купні сили праці. Коли праця має високу плату і велику купівню силу, кожному поводитися добре. Коли купівню силу праці вкорочується, терпить увесь бізнес і американська життєва стола є загрожена. Багато років державний уряд вів мудру політику охоронувати справжню плату і купівню силу робітничого долара. Комбінації або умови підносити ціни, щоб тим чином зредукувати справжню плату, признано безправними.

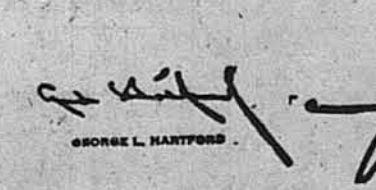
Воно справді виглядає дивно, що тепер пропонують знищити групу бізнесів з отверто признаної причини, що вони достарчають життєві необхідності зарібникові і його родині по низьких цінах. У промислі ланцюгових крамниць є занятіх безпосередньо близько 900,000 робітників. Шож інше ми маємо робити, як не стати в опозиції до акції чоловіка, котрий у часі, коли більш як 11,000,000 робітників опинилися вже без заробітку і 3,000,000 родин є на публічний допомозі, пропонує законопроект, що прибавить майже один мільон до списку безробітних, зметє 30% розділової машинерії всіх фермерів Злучених Держав і піднесе життєві кошти американських зарібників.

Ми віримо, що наша організація сповнила велику службу американському народові і що внаслідок тієї служби ми просперуємо. Якби ми дбали про свій власний інтерес, то нам булоб дуже легко припинити свій бізнес і піти на такий відпочинок, на який ми заслужили. Ніхто від нас не є залежний крім наших співробітників. Але, зваживши докладно всі інтереси, ми прийшли до висновку, що сповнилиб менше ніж свій обов'язок, колиб ми занедбали всякими справедливими способами виступити проти законодавства, пропонованого Шановним Райтом Петменом.

Як ми вже сказали, п. Петмен є спосібним політиком, здібним лоббістом і талановитим пропагатором. У тій ділянці він знавець. Ми є знавці лише в харчовім бізнесі. Ми віримо, що ланцюгові крамниці мають право представити свою справу американському народові. Ми не будемо ангажуватися в політиці, ні не створимо лобі (lobby) у Вашингтоні, щоб посприяти впливати на голос якогонебудь посла в конгресі. Ми сподіваємось тільки повної й справедливої нагоди представити справу ланцюгових крамниць як велику службу організації для американського народу.

Тому, що завдання, яке лежить перед нами, вимагає якнайширшого розповсюдження повного пояснення всьому американському народові, і тому, що це професійна справа, в якій ми не є знавцями, ми заангажували Carl-a Voyer-a & Associates, дорадника публічних відносин, зробити цю роботу. Ми розуміємо, що наші погляди є рідкі коли новиною. Отже знаємо, що мусимо бути пригтовані видати значну суму грошей, щоб сказати нашу справу всьому американському народові. Заявляємо отсим, що ті гроші будуть видані на розповсюдження інформації платними угодами з усіма приступними нам середниками та в злученій праці або в створенні студіюючих груп між споживачами, фермерами і робітниками, які постараться про отверті форуми для дискусії всіх мір, що відносяться до життєвого кошту.

Віримо, що коли американський нарід пізнає всі факти, то своє рішення передасть своїм відпоручникам у конгресі. Як американці, ми будемо вдякові з тієї постанови.

GEORGE L. HARTFORD

JOHN A. HARTFORD

НАБІЖУЧІ ТЕМИ

ПО ВЕСІЛЛІ.

Скінчилося трохи напруження в світі і багато людей відіхнули з полегшенням.

І є мабуть лиш одна група людей, котра жалує, що напруження скінчилося: це газетярі.

Як сказав один американський газетяр: ми кляли Гітлера, як на це в нас сил стало, але ніні мусимо признати, що його Бог зіслав, щоб газети могли добре розвиватися.

ГОЛОС ЧУТИ, ПЕРСОНИ НЕ ВИДАТИ.

Признають американські газети однодушно, що криза останніх днів виказала, що в Америці не люблять Гітлера. Кажуть американці, що вони не люблять навіть його голосу. Багато країн, мовляв, старечий голос Чеймбердина, ніж розмірно молодий голос Гітлера.

Цікаво, що не порівнювали притому голосу свого президента Рузвельта. Є люди, котрим голос Рузвельта дуже подобається, але є люди, котрим він не подобається. Відомий публіцист Менкен каже, що голос Рузвельта занадто „тепоричний“.

БЛАГОДАТЬ, ТА НЕ ЗОВСІМ.

Можливо, що для деяких газетярів європейська криза була закритою благодаттю, але не для всіх.

Для тих, що пишуть статті про біжучі теми, європейська криза показалася справжньою трагедією. Заки їх стаття про кризу дійшла до відома читачів, ситуація в кризі вже зовсім перемінчалася. Деколи вона перемінчалася, ще заки висохло чорнило на його статті.

Та що може газетяр робити? Не має він тої свободи, яку має політик, котрий може про якусь справу говорити, а може відмовитися, говорити, як це зробив секретар стейту Кордел Гол, котрий, запитаний за опінію про конференцію в Берхтесгадені, відмовився дати свою опінію, коли ситуація змінялася що десять хвилин.

УСЕ ЗНАВ НАПЕРЕД.

Каже американський фейлетоніст Гейвуд Брун, що відомий американський політичний письменник Джан Гонтер наперед йому предсказав усі події так, як вони справді відбувалися.

Це мабуть і є рятуюнок газетяра в такій критичній ситуації: не знаючи добре, що сталося, пророкувати те, що буде.

НОВИНА.

Дано людині „тикет“, себто зав'язання до суду, і про це написали всі газети.

Звісно, кожного дня в Америці дають такі „тикети“ тисячам людей, і ледве чи ви-старчилиб газетам паперу, якби стали писати про всі „тикети“, що їх дають денно в Америці.

Та цим разом написали газети про „тикет“, бо звичайно „тикет“ дає автомобілістові поліцей, а тут „тикет“ дав автомобіліст поліцаєві. Поліцей підійшов до автомобіліста, щоб продати йому „тикет“ на поліційний бал, а автомобіліст тицьнув йому в руку замість долара „тикет“ на розправу в суді. Цей „тикет“ він собі заздалегідь приготував на такий випадок, відкривши, що проти такого продажу білетів на поліційні балі є стейтовий закон.

Отже газети написали про новинку за старим правилом: як собака вкусить людину, не новина; як чоловік укусує собаку, новина.

ВУЛИЦЯ ПРОТИ ПРЕМ'ЄРА.

Вулицями Лондону, англійської столиці, походжали пікети з написами проти згоди з Німеччиною, коли саме Чеймберлін відбував конференції з Гітлером.

УВАГА! ПІТТСФІЛД І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

УКРАЇНСКА ЦЕРКОВНА ГРОМАДА СВ. ІОАНА ХРЕСТИТЕЛЯ В ПІТТСФІЛД, МАСС.

буде обходити цього року

В НЕДІЛЮ, 9. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 9, 1938)

ЮВІЛЕЙ 17-ЛІТНЬОГО ЗАСНУВАННЯ ЦЕРКВИ

Отсе величаве торжество розпочнеться Архидієцкою Службою Божою в 10.30 перед полуднем під проводом Преосвященного Владика Кир Константинова.

Після Служби Божої, яка відправиться в місцевій церкві, відбудеться пікнік, получений з концертом, різноманітними застатками, промовами визначених запрошених гостей і танцями.

В часі Служби Божої буде співати церковний хор української громади з Cohoes, N. Y., який поспіває в 3-тій візміє участь в уладженні концерту. Проводити хором буде п. учитель Олександр Лаврів.

В цілі звеличення цієї радісної для громади в ПІТТСФІЛД хвилі. Комітет цієї громади запрошує отсею дорогою всі доколичні церковні громади разом з своїми установами, братствами, товариствами, сестринствами, клубами, хоромними організаціями, як: з Hudson, N. Y.; Troy, N. Y.; Albany, N. Y.; Cohoes, N. Y.; Amsterdam, N. Y.; Watervliet, N. Y.; і інших, як ширших привітань і сусідів до якнайчисленнішої участі. Для всіх присутніх буде приготувана смачна перекуска й покріплюючі напінки на поблиській фермі Теодора Яковчука, де кожний буде мав спомогу в тілі роздощистих дерев забавитись, побалакати з знайомими і приятелями та насолодитись свіжим воздухом та солодкими звуками української пісні. 230.32

За мнзу забаву рунуть. — Комітет.

ЙОНГСТАВН, ОГАЙО, І ОКОЛИЦІ!

ХОР „БОЯН“ ПРИ ГР.-КАТ. ЦЕРКВІ ПРЕСВ. ТРОИЦІ В ЙОНГСТАВН, ОГАЙО

відіграє драму А. Суходольського в 5-ох діях з співами хору і танцями

В НЕДІЛЮ, 9. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 9, 1938)

В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ, 526 W. RAYEN AVE., YOUNGSTOWN, O.

Початок у 6. годині.

Простіться всі українці з Йонгставну й околиці до численної участі. Увага! Подается до ласкавого відома, що Листопадове Свято в нашій громаді відбудеться цього року в неділю, 6. листопада, в українській галі, 525 W. Rayen Ave. 232

З поважанням — о. Іван Забава.

УВАГА! ЕМБРИДЖ, ПА., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ЗАХОДОМ СПІВАЦЬКОГО ТОВАРИСТВА ІМ. М. ЛИСЕНКА при українській православної церкви св. Володимира відіграється комедіо-оперету зі співами і танцями

„ЗАПОРІЗЬКИЙ КЛАД“

в трьох діях Ващенко-Писанецького

В НЕДІЛЮ, 9. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 9, 1938)

В ЦЕРКОВНІ ГАЛІ, 526 W. RAYEN AVE., YOUNGSTOWN, O.

Початок у годині 7. вечором. Вступ 35 центів.

Режисер о. Е. Королюшин.

Громадяни й Громадянки Товариство ім. М. Лисенка отсим запрошує Вас усіх на цю прекрасну оперету, дуже цікаву гумором і змістом, де постане чудові пісні, побачите гарні танці. Кожний, хто прийде, буде веселий і вдоволенний. Аматори докладають усіх сил, щоб поставити своїй ролі якнайліпше. Прийдіть, подивіться і приведіть своїх знайомих, а певно не пожалуєте. 232

Комітет.

УКРАЇНСЬКЕ ЖІНОЧЕ ТОВАРИСТВО ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ В НЬО ЙОРКУ, Н. Й.

В НЕДІЛЮ, 9. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 9, 1938)
У WASHINGTON IRVING HIGH SCHOOL,
40 IRVING PLACE, Corner 16th Street, NEW YORK CITY
СВЯТОЧНУ АКАДЕМІЮ-КОНЦЕРТ

НА ПОШАНУ ЛЕСІ УКРАЇНКИ

з нагоди 25-літньої річниці її смерті.

В концертній частині виступляють: Український Молодечий Хор під проводом С. Марусевича; П. Ординський; М. Гелд; знайомі скрипка В. Чорний; С. Дусиновська; з декламаціями — А. Хміль, Д. Різник. Промовляють: С. Безручкова, Е. Залевська та в англійській мові Анна Задорікіна. Початок в 7. вечором. Вступ 40 центів.

Закликаємо всіх українців з Нью Йорку й околиці масовою участю піддати пошану найбільшій українській поетесі Лесі Українці, а разом з тим дістати приємність від доброго концертного програму. — Управа т-ва.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

О. Ф., Філадельфія, Па. В „Свободі“ ч. 212 був допис про т-во ім. Ольги Басараб, 46 в. С. У. А., в якому помилоково було подано, що згадане т-во ухвалило за своєї каси \$5 на Рідну Школу. Ця сума була ухвалена на „Світ Дитини“; а суму \$7, вислану через Обеднання і призначену на Рідну Школу, зложив молодий студент університету, Ярослав Фостик.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

АЙРОНДЕКВІТ, Н. Й. Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 289, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в тов. Дрою. Простіться членів прибути на ті збори, бо маємо важні справи до поладження. — Н. Головак, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Звичайні місячні збори Тов. ім. Св. Духа, від. 237, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі. Простіться дозвучаючих членів старайтесь по можливості сплатити свої заборгованості. Хто бажав би зааскуратися в У. Н. Союзі та стати членом Братства, то простіться його прибути на ті збори. — Уряд.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Любон, від. 45, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в У. Н. Домі. Простіться членів о численну участь. Напоминається тих, котрі залягають з процентом від позичок, щоб старались вирівняти по можливості, бо це зараховується до доходу що рік додається і це робить більшу суму. Хто мав би кандидата в членів, просимо привести, щоб аписати до Союзу. Призначено дітей від перших чотирьох тижнів віку. Давмо грамоти-обезпечення до трьох клас з малими місячними вкладками, з годинкою, коли доживуть 16 років. — Василь Стриковський, гол.; Антін Гарасим, кас.; Теодор Малик, секр.

НЬО ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 69, відбудуться в суботу, 8. жовтня, в У. Н. Домі, 217-219 Е. 6. вул. Початок у годині 8. вечором. — Уряд.

ПАТЕРСОН, Н. ДЖ. Місячні збори Товариства ім. Тараса Шевченка, від. 64, відбудуться в суботу, 8. жовтня, в годині 7. вечором, на Saint Boniface Hall, 345 Main St. Просимо всіх прибути. — Петро Криловський, пред.; Іван Бурас, секр.; Сергій Винарський, кас.; Стефан Сосовський, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в Клубі Горожан, 847 Н. Френклін ул. Початок у годині 1. пополудні. — Уряд.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Збори Тов. „Мир“, від. 324, відбудуться в суботу, 8. жовтня, в 8. год. вечір. Отсим заявляється, що дозвіл членів будуть сусупендовані. — О. Горюхівський, пред.; Н. Бурас, кас.; Мих. Туркот, секр.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО

В ЧЛЕНІ УКРАЇНСЬКОГО

НАРОДНОГО СОЮЗУ.

УВАГА! ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА., І ОКОЛИЦІ! УВАГА!

ОКРУЖНА РАДА ШЕСТИ ВІДДІЛІВ СОЮЗУ УКРАЇНОК АМЕРИКИ У ФІЛАДЕЛФІЇ, ПА.

АКАДЕМІЮ-КОНЦЕРТ

в 25. річницю смерті найбільшої по Шевченку поетки ЛЕСІ УКРАЇНКИ

В НЕДІЛЮ, 9. ЖОВТНЯ (ОCTOBER 9, 1938)

В САЛІ ТОВАРИСТВА ГОРОЖАН, 849 NORTH FRANKLIN STREET, PHILADELPHIA, PA.

Початок у год. 7. вечір.

Виступити всім добре відома й улюблена співачка МАРІЯ ГРЕБІНЕЦЬКА з Нью Йорку і проф. ПІЛІП ДУБАС, добре відомий диригент української оркестри у Філадельфії, Па., з своїм симфонічним тріо.

Окружна Рада С. У. А. запрошує всіх громадян, товариств, сестринств і братств з Філадельфії й околиці. Особисто піддайте поклони пам'яті великої жінки-громадянки, що була нас до побіної боротьби за волю України. Приходіть всі на Академію Лесі Українки в неділю, 9. жовтня в год. 7. вечір. 233

ХМЕЛЬНИЧЧИНА 1648—1649 Р. У ПОЛЬСЬКИХ ВІРШАХ

Без глузування, однак з висловом великого болю, про Хмельницького говорять. Лише один польський віршопісець, автор латинської вірші. Для нього він „Богом даний, Хмельницьким названий, бич божий, погубна війна за бунт та зради поляків“. Не диво, що поляки авторство цієї вірші приписували самому Хмельницькому, однак автором не міг бути Хмельницький, бо даді він із обридженням говорити про „схизматиків“ і про сь Бог, щоб знівечив тих, що хочуть панувати над народом, себто Хмельницького й татар.

Коли вірити авторам тодішніх польських літописів і віршів, то Хмельниччину віщували заздалегідь різні страшні знаки. Про них говорить Зіморич у „Селянках“ і автор „Сатири“. Сам Хмельницький за словами Грондзкого (Histoia belli cozassco-polonici) користувався ворожбою підчас облоги Замостя. Канонік Ян Битомські у деннику цієї облоги каже, що ворожка Хмельницького звалася Маруся. Чарами пояснено львівський підкоморій Войтх Мясковскі пострах, пущений Хмельницьким на поляків під Пилявцями. Ворожбою вважали поляки те, що 5. липня 1649 р. ударив грім і знищив держак гетьманської хоругви в таборі під Збаражем.

Про пилявецьку битву зложили поляки багато віршів. Бо й було про що писати. Ве-

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. Сокі, від. 336, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 1. годині пополудні, в У. Н. Домі. Обов'язком кожного члена бути на зборах, бо є справи до поладження, а також вирівняти свої вклади. І членкині повинні бути присутні. — Тимко Кальмук.

КЛІВЛЕНД, О. Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 334, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в У. Н. Домі, в 12. годині пополудні. Простіться усіх членів прийти на збори і вирівняти свої заборгованості. — Микола Задорікіна, пред.; Стефан Морозович, фін. секр.-кас.; Іван Жук рек. секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Місячні збори Тов. Укр. Січ, від. 59, відбудуться в суботу, 8. жовтня, в годині 7.30 вечором, в галі під церквою. Простіться усіх членів явитись на збори на означений час і сплатити місячну вкладку чи довг. Є багато справ, присутність членів є konieczna. Не думайте, членів, що збори скликаються для уряду. Протинно, уряд скликає збори для членів. Тому кожний член є обов'язаний на кожні збори явитись, бо без членів сам уряд не може ніякої справи рішати. Уряд може багато добра зробити для членів, для місцевого відділу і для У. Н. Союзу. Мусимо розуміти, що У. Н. Союз, як не є тільки аскурація. Протинно, є більше привілеїв, котрих багато членів можливо і не знає. Як член не участвує на збори, то тим стичим відбирають охоту до праці урядників. — Уряд Тов.

НЬО ЙОРК, Н. ДЖ. Місячні збори Тов. ім. Михайла Грушевського, від. 219, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в годині 2. пополудні, в укр. правості, галі, 675 South 19th St. Простіться членів прийти на збори на означений час, бо є важні справи до поладження. Так само напоминається членів пм'ятати платити свої вклади на зборах. — Т. Боднар, пред.; М. Соколовський, кас.; А. Мудровський, секр.

QUALITY WHISKEY SINCE 1823

Wilson Distilling Co., Inc., N. Y. Blended whiskey. 90 proof. 72% neutral spirits distilled from grain.

Що робити? Стрінулися дві студентки. — Порадь мені, — каже одна — що я маю робити? Чи слухати медицини й бути доктором, чи вислухати медика й бути докторовою?

Д-Р ЮРІЙ АНДРЕЙКО

УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ І АКУШЕР

321 E. 18th STREET, between 1st and 2nd Avenues, NEW YORK, N. Y.

Tel. GRAMERCY 5-2410.

Урядові години: рано від 10 до 12. Вечір від 6 до 8, а в неділі рано від 10 до 12.

МИХАІЛ Я. КОСЛОСКИ

ОБЕЗПЕЧЕННЯ І НЕРУХОМОСТІ (REAL ESTATE)

Публічний нотар. ... Моні ордер. Корабельні карти. ... Европейські справи.

52 JONES STREET, NEWARK, N. J.

Tel.: Mitchell 2-9394

СПРАВДІ

СЕНЗАЦІЙНЕ ВИКОНАННЯ

досі ще не бувале в малім радіо.

ЦЕ ПОДИВУ ПІДНЕ НОВЕ

EMERSON 1939

І ЛИШЕ

5-лампове

(включно з баластовою лампою)

AC-DC

Модель BM-206

9.95

EMERSON No. BM-206

Ось вам знамениті признаки, що їх віділено лише в дорожчій радіо:

1. „КОМОРА ЧУДЕСНОГО ТОНУ“.

2. Американські авіаційні й поліційні зв'язання

3. Електро-динамовий гучномовець

4. Автоматична контрола надваги

5. Нутрішня антена

6. Gemloid Dial

7. Принабійний кабінет з Бейклату на взір горіхового дерева.

1939 EMERSON

КОМБІНАЦІЯ РАДІА І

ФОНОГРАФА

5-лампове AC

(включно з баластовою лампою)

Американські авіаційні й поліційні

No. BM-216

19.95

EMERSON No. BM-216

Грає 10- і 12-цалеві рекорди електрично через радіо або само служує як радіо.

Інші моделі Емерсона

від \$9.95 до \$219.95.

325 E. 14th ST., NEW YORK, N. Y.

(between 1-2 Ave.)

Телефон до Сурми: Gramercy 7-0729

Слухайте Радіо-Програму Сурми кожної суботи в 4 години сполудні, WBX 1380 кс.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

СКРЕНТОН, ПА. Місячні збори Тов. Над Збруча, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.

БРОНКС, Н. Й. Місячні збори Тов. „Зоря“, від. 280, відбудуться в неділю, 9. жовтня, в 2. годині пополудні, в Укр. Гор. Клубі, 608 West Lankhina Ave. Простіться всіх членів обов'язком кожного члена прибути на ці збори, бо є важні справи до поладження. Кожний член обов'язково мусить взяти тикет на баль. Хтб з членів має знайомих, просимо привести їх на збори і інсигати до У. Н. Союзу, за що отримає подарунок. Довзучих простіться вирівняти довг, бо в протинний раз поступиться згідно до статуту. — М. Андрієв, пр.; Г. Михалюк, кас.; П. Омельяк, секр.